

עטרת שלום

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמפוא בארה"ק, דה' ארזי הבירה 48 ירושלים
בנשיאות ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
פרשת כי תבוא

בס"ד, עש"ק פרשת כי תבוא
י"ז אלול תש"ע - שנה א' גליון ל"ה

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש	ר"ת	ירושלים	6:34	7:46	8:25
ביתר		6:34	7:46	8:26	
בית שמש		6:33	7:45	8:24	
בני ברק		6:49	7:48	8:23	

נא לטמור על קדושת הגליון

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

המלכות כאמור.

וממשיך התורה לומר ארמי אבד אני וירד מצרימה
היינו ארמי הוא לבן שבקש לעקור את הכל כפרש"י.
שמרנו להיצה"ר שרוצה לאבד את בחינת אני שהוא
חכמה, שרוצה היצה"ר לאבד ולקלקל המחשבה של
האדם שלא יוכל להמשיך את אור החכמה, וע"י זה נגרם
וירד מצרימה שירדו לגלות הדעת ונתפורו הניצוצין ע"י,
כי אין האור החכמה שיברר ניצוצי השכינה. ויוציאנו
הוי"ה ממצרים ביד חזקה ובורזע נמויה שהוא פירוד
הקליפות מבני ישראל וע"י יצאו ונתקנו הניצוצין
ממצרים.

ואז ויבאנו אל המקום הזה שזרעתי בארץ ישראל את
הניצוצין האלו והיה חזרת האורות בארץ ישראל, כמו
שמבואר ממרן האר"ל בטעמי המצוות, שענין ביכורים
הוא חזרת האורות. וזה מה שאומר הנה הבאתי את
ראשית פרי האדמה שהבאתי בחזרה את חכמה בחינת
ראשית, מה שקילקל לבן ארמי היצה"ר.

ולכך אומר רש"י, שאין כל הפירות חייבים בביכורים,
אלא שבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל. והטעם
משום שבא לרמוז לתיקון הוי"ה מלאכין קדמאין, שמוזה
נעשה כל הפגם ונפילת הרפ"ח ניצוצין. ולכך מצות
ביכורים הוא בדוקא בארץ ישראל ובשבעת המינים
שנשתבחה בהם ארץ ישראל, כי באר"י יש הכוח
להמשיך את אור החכמה לתיקון המלכות, כמו שבארנו
לעיל על מש"כ מרשית השנה עד אחרית השנה שהוא
החכמה שמבררת כל הניצוצין של המלכות שנפלו, ואז
יהיה לו ישיבה ואחיזה בארץ ישראל.

(נאמרו בס"ש תשנ"ח לפ"ק)

והיה כי תבוא אל הארץ אשר הוי"ה אלהיך נתן לך
נחלה וירשתה וישבת בה. ולקחת מראשית כל פרי
האדמה אשר תביא מארצך אשר הוי"ה אלהיך נתן
לך ושמרת בשנא וזלכת אל המקום אשר יבחר
הוי"ה אלהיך לישכן שמו שם (כו א-ב).

איתא בספרי (פיסקא א) עשה מצוה האמורה בענין
שבשכרה תכנס לארץ. ובפשטות למד זאת הספרי ממה
שאומר התורה שהמביא ביכורים צריך להגיד 'כי באתי
אל הארץ אשר נשבע' רואים שבזכות שמביא ביכורים
'באתי אל הארץ'.

והביאור בזה יש לומר, שזה ידוע שצריך האדם לעשות
כל דבר רק לשם שמים, והנה על ארץ ישראל כתוב
בתורה 'עיני הוי"ה אלהיך בה מרשית השנה ועד אחרית
שנה' (לעיל יא יב) וראשית מרמוז על חכמה, כמו שכתוב
'ראשית חכמה יראת הוי"ה' (תהלים קיא י), היינו שהתורה
מרמוז לנו שבארץ ישראל צריכים ללכת בחכמה שהוא
בחינת המחשבה שיהיה המחשבה זכה וטהורה.

וזה מה שכתוב ולקחת מראשית כל פרי האדמה שצריך
ליקח ולהמשיך בחינת ראשית שהוא בחכמה. ושמרת
במנא במנ"א עה"כ בני' שם ס"ג בחינת בינה. היינו שע"י
שימוש המוחין שהם חכמה ובינה, אז והלכת אל
המקום כי באתי אל הארץ שיהיה תיקון המלכות, כי
בחכמה אתברירו (זה"ק ח"ב רנד:). ולכך ולקח הבהן
המנא מידך שמבואר בליקוטי תורה מהאר"ז"ל המנא
בגי' שם אדנ"י שיהיה ע"י מצות ביכורים יהיה תיקון
המלכות. ולכן צריך ג"כ והניחו לפני מובח הוי"ה אלהיך
משום שזה ידוע (תיקו"ז הקדמה ח). שמזבח הוא בחינת
מלכות. לרמוז ג"כ לתיקון המלכות.

וזהו כוונת הספרי עשה מצוה האמורה בענין שבשכרה
תכנס לארץ, היינו שע"י מצות ביכורים יהיה תיקון

דברי תורה מרבתינו זי"ע

שנותן גרה השקל כסף לת"ח שיעסקו בתורה, ואם חסר לו אחת הרי הוא בהמה ממאה. ואין מהריר שיסתלקו כל המהרירים והמקמריגים, ואתה תשפיע כל טוב לבית ישראל.

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

פְּרָמִים תִּשֶׁעַ וְעֶבְדְּתָהּ וַיִּזֶן לֹא תִשְׁתֶּה וְלֹא תֶאֱגֵר כִּי תֵאֱכַלְנָהּ הַתְּלַעְתָּ (בכ לט).

ויין כינוי אל השגה השכליות והדביקות כמבואר בספרי הראשונים, והן הן הסודות והיהודים וכוונת התפלה, והתאספות השפע והדביקות ואור אלהי, אבל יש מדרגה היותר גבוהה אנא מיומאי לא כוונת (ירושלמי ברכות יז): בהתפשטות הגשמיות עולה למדרגה, איהו וחיוהי חד בהון (תיקו' הקדמת ג:) אצילות, במל ומבוטל כתולע הרוחש עלי הארץ בביטול כל החושים. כמו שאמר הקדוש רבי גרשון מקימוב לגיסו מרן האר"י הבעש"ט, כל זמן שאתה יודע ומרגיש במציאות שלך, עדיין לא הגעת לתכלית התפלה, וכמו רבי הנינא בן דוסא שלא הרגיש בנשיכות ערוד (ברכות לז), וכיוצא בו צדיקים גמורים שנתבטל מהם כל החושים בביטול ואין ממש, כתולע קמן הרוחש עלי הארץ, כמו שהיה למרן הג"ל, בעת התפלה היה פניו נשתנה בכל עת לגוון אחר, ברגע היה פניו בוערות כלפידים, וברגע נתלכנו ונתכרכמו בכמה גוונים. והוויין לא תשתה ולא תאגר כי תאכלנה התלעת תולעת יעקב (ישעיה מא יד), והוא הביטול לגמרי כתולע מופשט מכל החושים, ואור יוצא ונכנס ואינו מרגיש כלל, והוויין לא כוונת, והבן.

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

בָּנִים וּבָנוֹת תּוֹלִיד וְלֹא יִהְיוּ לָךְ כִּי יִלְכוּ בְּשֵׁבִי (בכ מא).

בנים ובנות תוליד בגלות, ולא יהיו לך עיין ליקושי תורה וירא וז"ל: אמנם רוב העולם הם נשמות מגולגלים, ושנשרו מאדם הראשון ואין להם יחוס וקורבה כלל ועיקר עם אביהם, ולפעמים נשמת אדם גבוה לאין קץ, ונתגלגל להיות בנו של אדם נבון ושפל, אעפ"כ חייב כבודו מהמת הלבוש שהמשיך עליו בקדושה, אמנם כל זה אינו רק עד תחיות המתים, כי אח"כ חוזר כל אחד לשורשו ונמלט כל אחד שלו, ואין יחוס לבן עם אב כלל. והוויין ובנות תוליד מגולגלים, ולא יהיו לך שלא יהיה להם שייכות עמך.

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וְהִשִּׁיב בָּךְ אֶת כָּל מִדְּוָה מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִגְרֶת מִפְּנֵיהֶם וְדָבְקוּ בָּךְ (בכ ס).

אפשר לומר בדרך רמז וזה החלי בעזרה"ת, דהנה אם הישראלים בני אברהם יצחק ויעקב יקיימו את התורה הקדושה, אז לא צריכים ליראה משום דבר, כי התורה ישמור עליהם מכל פגע רע, שהקב"ה כביכול ישמור אותם ע"י התורה הקדושה. וזה אמר הפסוק והשיב ממך בני ישראל, שהקב"ה יקח מהישראלים ע"י כך הכ"ב אותיות התורה שלומדים את כל מדוה מצרים, ואמר עוד שזה בזכות אשר יגרת מפניהם שבני הישראלים מקיימים ויראים לשמור יגרת הן אתון תר"ג, כי ודבקו ב"ך בכ"ב אתון התורה. השם יתברך ישמור עלינו שלא תהיה לנו שום רע ופגע, ויעזור לנו ישועה ורחמים במהרה דידן ברוב רחמיו וחסדיו בכללות ולפרטיות בנצבב"א.

(מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא)

וְלֹא יִהְיֶה מִנּוּחַ לָבָב רִגְלָךָ וְנָתַן הוֹי"ה לָךְ שֵׁם לֵב רָגְזָה וְכִלְיוֹן עֵינַיִם וְדָאֲבוֹן נַפְשִׁי (בכ סה).

כך נקרא הכופף את יצרו, כמו שדרשו במדרש (במדב"ר יז) 'כף' זה אברהם שכפף את יצרו. רגלך חסר לשון יחיד, כינוי על היצר הרע שנקרא נוקבא כמבואר בעין חיים (שער קיצור אבי"ע פ"ד), שלא יהיה לך מנוחה מן יצר הרע, אלא תמיד תהיה צריך לכופף אותו למדות טובות וצדקה וחסדים ושמירת הלשון, ולהתקדש הרבה ביהודים במותר לך, ולא לאכול ולשתות הרבה כבהמה, והוא תוכחת מרן האר"י"ל (סידורי האר"י"ל) 'מה לך יצרי כי תמיד תרדפני'. ונתן ה' לך שם לב רגז להכניע הרשעים, וכליון עינים מצפה עד כלות הנפש לישועה ותבא. ודאבון נפש על עבירות וחלישות דעת כדי שלא תפול ברשת הגאווה.

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

לֹא אֶכְלֵתִי בְּאֵנִי מִמֶּנּוּ וְלֹא בְּעֵרְתִי מִמֶּנּוּ בְּטָמֵא וְלֹא נִתְתִּי מִמֶּנּוּ לְמַת שְׂמֵעֵתִי בְּקוֹל הוֹי"ה אֲלֵהִי עֲשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתֵנִי. הַשְׂקִיפָה מִמַּעַן קִדְשָׁה מִן הַשָּׁמַיִם וּבִרְךָ אֶת עַמְּךָ אֶת יִשְׂרָאֵל וְגו' (כו יד-טו).

אפשר לומר דהרי שמועה הולך על מצות לא תעשה, ואומר התורה שע"י ששמעתי בקול ה' אלהי נחשב כאילו עשיתי ככל אשר צויתני כי במניעה מלעבור על הלא תעשה נחשב כאילו עשה מצוה. וזה עשיתי ככל אשר צויתני הולך בין העשין ובין הלא תעשה, שנעשה מן הכל תר"ג מצות עשה. יש מאין, מן לא תעשה שהוא 'אין' נעשה 'יש' כי נחשב כאילו עשה מצוה. ולכן מדה כנגד מדה, השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל שלכאורה שכר מצוה בהיא עלמא ליכא (קדושין לט:), רק משום שעל ידי שעשה מצות עשה חדשות שבאו מן מניעת הלא תעשה, בחינת 'יש מאין' על ידי זה הקב"ה מברך בעצמו את ישראל בברכת 'יש מאין' שהכרכה בא ישר מידו של הקב"ה כביכול לידו של אדם, וזה שפיר 'וברך את עמך ישראל' שהקב"ה בעצמו יברכם.

(פרי חיים' מרבינו חיים יעקב מקאמרנא)

וְהָיָה אִם שְׂמוֹעַ הַשָּׁמַיִם בְּקוֹל הוֹי"ה אֲלֵהֶיךָ לְשִׁמּוֹר לְעִשְׂוֹת אֶת כָּל מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֶנְכִּי מִצְוֶה הַיּוֹם וְנִתְנָהּ הוֹי"ה אֲלֵהֶיךָ עֲלִיוֹן עַל כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ (בכ א).

רצה לומר דאיתא במדרש רבה (דברים יד) והיה אם שמוע' א"ר יהושע דסכנין בשם ר' לוי, אמר הקב"ה אם שמעת למצותי, אף אני שומע תפלתך ע"כ. כלומר, אותיות והיה הוא שם הו"ה ב"ה. אם שמוע להו"ה ב"ה, אז תשמע הקב"ה לקולך שאתה צועק ומתפלל אליו כביכול להושיע אותך. והוויין באופן רק אם תשמור לעשות את כל מצותיו. והוויין אשר אנכי מצוך היום כנודע (רש"י דברים יט) וזהו הברכה שם) שבכל יום יוצא הכרח של עשרת הדברות 'אנכי' כמו במעמד הר סיני, וכפי זיכור הגוף של בר ישראל, כך שומע הכרוז של אנכי. והוויין אשר אנכי מצוך היום בכל יום ויום. ונתנך ה' אלהיך עליון על כל גויי הארץ רצה לומר כבר כתבתי בשנה העברה (שנת תרל"ה) שמיידי כאן מנקודת קצוה של י"ד של שם הו"ה ב"ה, והוא בחינת כתר עליון, שמשם בא השפעות לאיש ההוא חכף ומיד, זה שזוכה לכל הג"ל. וכן כתב אדוני אבי מורי ורבי מובהק הרב הקדוש מו"ה יצחק אייזיק יהודה יחיאל זלה"ה בספרו היכל הברכה, על 'ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגך' שהוא כתר, הוא שער החמשים, והוא שלימו החמשים שערי בינה, וכשהשפע יורד מן הכתר שהוא רצון אין סוף ב"ה, לא יתעכב כירידה זו בשום מדה, לדון ולהכריע אם זה האיש ראוי להשפעה זו, אם לא. אלא באה תיכף ויורד השפע במרוצה לזה האיש בלי שום עיכוב כלל. עכ"ל הקדוש. לזה אמר ונתנך ה' אלהיך עליון היינו נתניה שלך יהיה מכתור עליון.

(בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

וְנִדְפְּוֹף עַד אֲבֻדָּה (בכ כב).

ורדפוך עד אבדך בסגול. עיין רש"י ז"ל שנדחק מאד הרבה בפירוש אבדך, אבידה שלך מה הוא. והאמת, כי בכל אלה לא יהיה בהם כח להרע לך שום דבר ולגוע בך חלילה, אבל עכ"פ יהיה רדפין ומקמריגין עליך, וגם זה אין להם כח אלא עד אבדך כשתבוא למדרגות שתהיה בעיני עצמך שפל ונבזה פחות הבריות, אבד ונאבד לב נשבר רוח נשברה, אז כשתבוא ותשיג אבדך שתהיה בעיניך אבד, אוי יסתלקו מעליך כל הרדפין והמקמריגים אמן כן יהי רצון, והוויין ורדפוך עד אבד שלך, שפל ונבזה אבד בלב שמוח מלא אור, יכרתו מעליך יוסתלקו.

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וְהִיָּתָה נִבְלָתָהּ לְמֵאֲכָל לְכָל עוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבַהֲמַת הָאָרֶץ וְאִין מִתְרִיד (בכ כז).

והיתה נבלתך נובלות שלך הקטנות והתורה והתפלה. שהם בלתי חיות והכנעה ואור, יהיה למאכל לכל עוף השמים מטמאין וחילולתיו. ולבהמת הארץ עמי הארץ שכל חשקם ותאותם לכסף וזהב עסקי עוה"ג, התפלות העולין ליחד עליון אין להם שפע ותועלת מזה, אבל לפעמים כשהצדיק נופל לקטנות ולנובלות, אוי משפיע שפע נשמיות לבהמות מהורות של עמי הארץ, אשר יש להם שני סימני מהרה 'מפרסת' פרום לרעב לחמך (ישעיה נח ז), 'ומעלה גרה'

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב'
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

דיני תפילין בפרטות. סימן כה

ב. בחוצה לארץ שאינו מקום נקי יניח תפילין בבית הכנסת, וילך לאחוריו וישתחוה לפני אדון כל וילך למקומו:

כ"כ המג"א סימן מג סק"א וז"ל: ומיהו י"ל דעכ"פ כשיודע שיכנס דרך מבואות המטונפות לא יניחם בביתו אלא בבה"כ, וגדולה מזו איתא בשבת דף קכ"ז שלא רצה ר"י ליכנס בתפילין לבית עכ"ל אמר אל יכנסו דברי קדושה במקום טומאה ע"ש. ולקמן סימן מג ס"ב כתב רבינו וז"ל: זה שהזהירו חז"ל ליכנס לבית הכנסת בטלית ותפילין הוא בארץ ישראל אור קדוש, אבל בחו"ל אין להניחם אלא בבית הכנסת מקום קדושה ע"ל. וצריך לומר דאיירי במקום שאין עזרה לבית הכנסת כמ"ש לקמן סימן מח ס"ב וז"ל: ואם הוא בביהמ"ד שאין שם עזרה יכנס ויניח תפילין על מקומו ויחזור ארבע אמות לאחוריו. וע"ע בסימן קנ ס"ד. ע"ע בארצות החיים (המאיר לארץ) סק"א.

ג. מצות תפילין כל היום, {ב} ויוצא ידי מצותו בשלימות כשמניח אותם בשעת ק"ש ותפלה. ומי שמשגיג קדושות אור וחיות התפילין יניחם גם במנחה, דאם לא כן למה לי רוב זבחיכם יאמר השם (ישעיה א יא):

זר זהב - {ב} ויוצא ידי מצותו. כי בתורה כתוב והגית בו יומם ולילה (יהושע א ח), אף על פי כן אי בעי פטר נפשיה, באיזה ימים שאין לו פנאי, בקריאת שמע (נדרים ה). וכן בלולב כתוב ולקחתם לכם ביום הראשון (ויקרא כג מ), ובהגבהה נפיק ידי חובתו (סוכה מב), ובאמת אם היה זמן לולב שבעת ימים היה מקיים מצוה בכל פעם שנוטלו אף שכבר יצא ידי חובתו כיון שגם מחר יש חיוב, אבל כיון שאין בה אלא ליום אחד משנוטלו יצא בו ואין צריך יותר שכבר נסתלק המצוה, ובמקדש אנשי ירושלים נוטלין אותו כל היום (סוכה מא) ומברכין עליו בכל פעם שנוטלו^א. כיון שגם מחר הולך לבית המקדש ומקיים המצוה, אבל ודאי דכבר ניפטרו בנטילה אחת ביום, כן הוא בתפילין שנפטר בהנחה פעם אחת, אבל כיון שגם למחר זמנו, גם היום לא יגרע בכל פעם שמניחין מקיים מצוה, כמו בלימוד בכל עת שלומד מוסיף מצות אף שכבר נפטר בקריאת שמע.

וגם בימי התנאים לא היו מניחין כל היום אלא גדולי ישראל, כי תפילין הם מוחין וחיות אלהות מאירין ובהירין ואי אפשר לאנשים כמונו לילך בהם כל היום, ואח"כ מפני הרמאים נתבטל מכל וכל^ב. שאף גדולי ישראל אינם מניחים אלא בעת ק"ש ותפלה, ומי לנו גדול ממון האר"י שקדושתו והשגתו היה כמשה רבינו ואחר עלינו סילק התפילין^ג, בודאי מי שאינו מרגיש הארה וחיות יכול להניחם כל היום כמו שנושא אבן על ראשו כחמור שנושא ספרים ודי בזה:

א. בדין אם מברכים על הלולב כל פעם שנוטלו אפילו פעמיים ביום איכא מחלוקת הראשונים, בספר הפרדס לרש"י ז"ל סימן כ"ב כתב דכל פעם שנוטל הלולב בידו מברך אפילו פעמיים באותו היום, וכן הביא בספר העיטור בהל' לולב (דף עב ד) ובשבלי הלקט סימן שס"ו בשם רב האי גאון דמברך על הלולב כל פעם שנוטלו, וכן מבואר בירושלמי סוכה פ"ג ה"ד דמברך עליו כל פעם שנוטלו. אמנם דעת בעל העיטור בעצמו בריש הל' לולב (דף פז ג) שאינו מברך אלא פעם אחת ביום ע"ש. רבינו נקט דהרי להלכה כתב הרמ"א סימן תרנא ס"ה, ולא יברך רק פעם אחת ביום אע"פ שנוטלו כמה פעמים. אמנם אנשי ירושלים נקטו כהני הראשונים שמברכין בכל פעם שנוטלו.

מעשה אבות

ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגך פי תשמע בקול הוי"ה אלהיך (כח ב)

סיפר לי מורי דודי רבינו צבי מזידיטשוב שפעם אחת באה אשה אחת למרן הבעש"ט הקדוש זי"ע, שיתן לה קמיע לרפואה מאיזה מחלה. ואמר לה מרן, שבאם תתן לו סך חמישים אדומים, אזי יתן לה קמיע. ונסעה האשה לביתה, ומכרה את כל אשר לה, ולא היה לה רק שלושים אדומים. ונסעה אל מרן, ואמרה לו שאין לה רק שלושים אדומים, ולא רצה ליתן לה הקמיע.

אז נסעה האשה אל הועד של ארבע ארצות והראש היה אז הגאון רבי דוד מאוסטרדא, שיקבצו בשבילה עוד עשרים אדומים, שתתן להצדיק. וכששמעו דברי האשה, נתמלאו חימה, ויחר אפם עד מאוד. ושלחו אליו, שיעמוד תיכף לפניהם לדין תורה.

ונסע מרן אלקי אצלם. וכשבא לשם, עמד על הפתח ועישן הפיפא, עד שנתמלא הבית עשן, ולא היה כוח בשום אחד מהם לפתוח פיו, מאימת השכינה שנפלה עליהם מאוד ומאוד. אחר כך הלך מרן להגאון רבי דוד הנ"ל, ואמר לו: דוד, בוא ואראך שמים חדשים וארץ חדשה, שבראתי בעישון הפיפא הזאת, בייחודים שעשיתי בעת הזאת. והראה לו, ונתעלף הרב רבי דוד הנ"ל, וכשהקיץ, אמר לחביריו: מיט נאט אליין משעפיט נישט. תאמינו לי, שאין זה איש כלל וכלל. והאשה הנ"ל, מגודל תשוקתה לתת להצדיק הקדוש כרצונו, נתעשרה עושר רב על ידי נס ופלא גדול. וזה היה גם כן כוונת הקדוש, זכותו יגן עלינו אמן.

מעשה השם מרבינו מהרי"א מקאמרנא

ב. כדאיתא בירושלמי ברכות פ"ב ה"ג - מפני מה לא החזיקו בהן מפני הרמאים. ורבינו ירוחם כתב וז"ל: פירוש שלא החזיקו בהם להניחן כל היום מפני הרמאים אבל בשעת תפלה כל אחד מישראל נקרא מפושיע ישראל אם לא יניחם. וכתב שבת דף מט. ד"ה מאלישע כתב וז"ל: והא דאמר במדרש תפילין מפני מה לא החזיקו בהן מפני הרמאים אין נראה לר"י דמשום רמאין נמנעו מלעשות מצוה אלא ה"פ מפני מה לא החזיקו נאמנות באדם המניח תפילין וקאמר מפני הרמאין שהיו מניחין תפילין לרמות בני אדם ע"ש, מובא בב"י סימן לז ובמג"א שם סק"ב.

ג. כדאיתא בפע"ח שער התפילין פ"ז, ובשעה"כ ענין תפילין סוף דרוש ה', מובא במג"א סק"ח, וע"ע סימן לז ס"ב.

הרה"ק רבי אורי בן ר' פינחס זצ"ל השרף מסטרעליסק כ"ג אלול תקפ"ו

תולדותיו

רבינו נולד לאביו שהיה איש פשוט בשם ר' פינחס, ולאמו הרבנית הצדקנית המפורסמת מרת רבקה ע"ה, ומסופר על אופן השתדכותה של אמו עם אביו, שאמו מרת רבקה נתייטמה בילדותה והתגדלה בבית זקנה בעיר יאנוב, והיתה צנועה ויראת ה' מאוד והיתה משרתת בבית בע"ב אחד והוא אשר שידך אותה עם ר' פינחס אחרי שראה שיש אנשים השמים עיניים עליה להכשילה, ואחרי שהתארסה עם ר' פינחס באו האנשים האלה אל ר' פינחס והעלילו עלילות דברים עליה, נסע ר' פינחס אל המגיד ממעזריטש זיע"א לשאול לו כדת מה לעשות על השמועות, מיד בבואו על מפתן דלתי בית המגיד, אמר לו: כל העלילות הם בשקר ואשתך כשרה וצנועה, ועוד יהיה לך ממנה זרע בך ה'. אחרי החתונה לא יכלה הרבנית לסבול את אופן הנהגה הפשוטה הזאת של בעלה ורצתה להתגרש, נסעה אל המגיד להתייעץ עמו, אמר לה: אל תתגרשי כי יולד לך ממנו בן א' בער [דוב]. וגם אח"כ כשנתעברה ונכנסה לקבל ברכה מאת המגיד, קם המגיד מלא קומתו, ואמר: מפני העובר אני קם מלא קומתי שהוא אור ומאיר לכל העולם. ובשעת הברית מילה של הרך הנוולד לא היה מנין באותו הכפר שדרו שם, וגם לאביו לא היה לו כלום להכין לצרכי הברית, ועמד על הפרשת דרכים לראות עם יעבור איזה אורחת יהודים, והנה כאשר כבר עבר חצי היום ראה עגלה מתקרבת והנוסעים המה יהודים מיד הזמינם לבוא לביתו להשלים מנין לברית מילה, וסיפר להם שלא הכין כלום לצרכי הסעודה, ויאמרו לו שהם חוזרים עכשיו משמחת נישואין ושירי הסעודה איתנו על העגלה, וגם רב היודע לדרוש וגם יודע נגן נמצא איתנו, מיד קיימו הברית וסעודת הברית בדיצה ובחזוהו כראוי וכיאה לכבוד מצוה חשובה כזאת. השרף מסטרעליסק אמר פעם אחת שהסנדק היה אברהם אבינו, והרב היה משה רבינו, והמנגן היה דוד המלך ע"ה.

בוצין בוצין מקטפיה ידיע, פעם אחת בעודו ילד קטן ראה אביו איך שהוא עומד בחוץ ובוכה על לא דבר, ניגש אליו אביו ושאל לו על מה אתה בוכה, אמר לו: על גלות השכינה אני בוכה, וירא אביו שדברי המגיד עומדים להתגשם. ופעם אחת כאשר הלך ביחד עם אביו להתפלל ערבית בבית המדרש, נעמד השרף בקרן זוית להתפלל תפילה העמידה, ובגמרו התפילה יצאו כל המתפללים מבית המדרש וסגרו אחריהם הדלת, ורבינו נשאר שם כל הלילה, הבוקר אור כאשר ראשוני המתפללים הגיעו לבית המדרש ראו איך שרבינו עומד עוד ומתפלל תפילת העמידה מרוב דביקותו אל קונו, ובגיל שלוש עשרה כבר היה מפורסם כחריף ובקי בחזרי התורה והיה בקי גדול בכל עניי המדע והחכמה, ובגיל חמש עשרה התחיל כבר להרביץ תורה לפני צעירי הצאן. בהגיעו לפרקו נשא את הרבנית מרת פרידא ובוז"ש נשא את הרבנית מרת בלימא בתו של הרה"ק ר' יעקב קאפיל מלווקא.

התדיבקותו ברבוה"ק

רבינו הוסיף קדושה על קדושתו ונסע להסתופף ולהתדבק בצל צדיקי הדורות ולהתדבק במעשיהם, מתחילה נסע אל רבינו הקדוש ר' אלימלך מליזענסק זצ"ל, ולאחמ"כ נסע אל רבי ייב"א מאוסטראה זצ"ל, וגם היה אצל הרה"ק

ר' פינחס מקאריץ זצ"ל ואצל הרה"ק ר' מרדכי מנעסכין זצ"ל ואצל הרה"ק ר' זושא מאניפולי זצ"ל שקירב אותו מאוד, בשעת פטירתו ממנו בירך אותו שיזכה בקרוב למצוא לו רב לפי שורש נשמתו, ואז הלך אל הרב הקדוש ר' שלמה מקארלין זצ"ל, וכשבא מצא אותו יושב על גל אבנים על אם הדרך סמוך לביתו ונתן לו הרה"ק ר' שלמה שלום, מיד נפל עליו אימה גדולה ופחד, ומוזה הבין והרגיש שזהו רבו ומורה דרכו, שנים רבות שהה בצל רבו כמעט לא מש מאהל רבו עמוד העבודה שבלב, והוא אשר עשהו לאש שלהבת לעבודת הבורא ב"ה, וידוע מה שאמר השרף שלצדיק אמת יש ליסע אפילו אלפים פרסאות גם אם יתבטל בהליכתו ובחזרתו מתורה ותפילה והכל כדאי בעד דיבור אחד של אמת אשר נשמע מפי צדיק אמת, שמה מצא לו לריע וידיד את רבינו הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפינטשוב זצ"ל וביחד קנו תורה וחכמה זה מזה, לאחר פטירת רבו ביום כ"ב תמוז תקנ"ב אז שב רבינו לביתו בלבוב.

ודבר נחמד שמעתי מאיש אלוקים קודש הקדשים הרב הקדוש מסטרעליסק זצוקלה"ה, קומי 'אורי' כי בא אורך [ישעיהו ס א], שאמר פירוש הפסוק 'קדושים תהיו' ויקרא [ישעיהו ס ב] ראוי לכם להיות קדושים, 'כי קדוש אני ה' אלקיכם' ומצד חלקי שנתתי לכם, ואני קודש ראוי לכם להיות מחקה להדמות למלך שאני קדוש, אבל איש אמו ואביו תיראו חלק שנתנו לכם אביו ואמו כל אחד נותן חלק, אב מזריע ואם מזריע, מזה צריך לירא שלא ימשיכו אתכם לתאוות עוה"ש, ע"כ דבריו הקדושים.

עשירית האיפה על תורת כהנים לרבינו המהרי"א מקאמרנא זיע"א

התגלותו

בלבוב עיר הבירה בגאליציע התחיל אור של רבינו לזרוח, ושמו הטוב החל להתפרסם בכל הגליל, והתאספו אליו אנשי מעשה שביקשו דרך בעבודת ה', ופרשו עצמם מכל תענוגי העולם וכסף היה נמאס בעיניהם, וגם בבית רבינו היה שרוי הדחקות והעניות. פעם אחת שאל לו אחד ממה רבינו מתפרנס, אמר לו: איך האב צווי קוה [כי] (פרות), למחרת שלח את אשתו לקנות אצל רבינו חלב, והשתומם כאשר שמע כי מעולם לא היה לו פרה בביתו, בראותו את רבינו בביהמ"ד שאל לו מה הוא כוונתו, אמר לו: שיש לו שני כ"י כי בו ישמח לבנו, כי בשם קדשו בטחנו. בעיר לבוב מקום משכן רבינו היה גביר חסיד בשם ר' לייב מימעלס, הוא ראה המצב בבית רבינו והשתדל ליהנות את בית רבינו וזן וכלכל אותו, כאשר עברו כמה חדשים נודע לרבינו מוזאת, אמר: רואה אני שמעתה תהיה לי פרנסה ולכן לא אשליך יהבי על בשר ודם שאיש אחד יספק לי צרכי, טוב לחסות בה' מבטוח באדם. ומיד שכר עגלה ונסע עם כל בני ביתו והעביר משכנו לעיר סטרעליסק, שם חי רבינו והעביר את רוב שנותיו בקדושה ובטהרה ועבד עבודתו הקדושה במסירות נפש עבודה תמה לשם שמים. במיוחד הסתופף בצילו תלמידו המובהק הרה"ק רבי יהודה צבי מסטרעטין זצ"ל, ורבינו אהבו ממש כאהבת אב לבן, והוא אשר הנהיג את העדה אחר פטירת השרף, רבינו אמר פעם עליו: כל תלמידי הבעש"ט יצאו עם תלמידיהם כשיבא משיח, ואני

יצא עם תלמידי ר' יהודה צבי ולא אבוש כנגדם. וגם הסתופפו בצילו הרה"ק רבי זוב בעייש מאלעסק זצ"ל בנו של הרה"ק רבי שלמה לוצקער זצ"ל בעל ה'דברות שלמה', והרה"ק רבי שלום מבעלזא זצ"ל, והרה"ק רבי משה מסאמבור זצ"ל, והרה"ק רבי צבי הירש מרימנוב זצ"ל.

השרף

הנה רבינו נקרא בפי כל השרף, ממעשה שהיה בכפר אחד סמוך לסטרעליסק היה דר זקן אחד ושמו ר' אייזיק, החסיד ההוא נסע תמיד על ראש השנה לרבינו החוזה מלובלין זי"ע, וכשהתפרסם רבינו היה מנהגו להיות אצלו כל ר"ח אלול קודם נסיעתו ללובלין, ומנהגו של השרף היה לעיין בכל לילה להשיג בבית התפילה שלו על האנשים איך הם ישנים, והיה הולך רצוא ושוב בבית התפילה, הזקן החסיד הנ"ל מרוב אהבתו וקירבתו אליו פנה מכל ענייניו ועינו ולבו היה רק לחזות פני הצדיק כראות פני אלוקים, ונדמה לו שרואה הוא את צורתו ותמונתו ממש אחר וקדם בהליכתו ובחזירתו, והשתומם מאוד על המראה, אולם מרוב פחדו ירא לשאול ע"ז וגמר בדעתו לספר זאת להחוזה מלובלין, כאשר היה שם על ראש השנה, וכאשר היה החסיד הנ"ל בלובלין שכת מכל הנ"ל, וכאשר נכנס לקבל ברכת פרידה אחרי ראש השנה מרבינו מלובלין, אמר לו: הרי אתה עובר דרך סטרעליסק תאמר אליו שיוודע אני כי שני פנים לו, ונזדעזע הזקן ואמר לו אמת שאני בעצמי זכיתי לראות כן, כאשר עבר החסיד דרך סטרעליסק ומסר להשרף את דברי רבינו מלובלין, אמר לו: לא כן הוא אלא ארבעה פנים יש לי, ומאז נקרא בפי כל בשם 'השרף'.

הסתלקותו

בשנת תקפ"ו שלח רבינו את אחד מחסידיו שיקבץ דמי המעמדות, כששב התלמיד שאל לו אצל ר' גרשון מאהאטין הייתה, אמר לו: כן וגם נתן לי דמי המעמדות, ואמר שהשנה אינו יבוא כהרגלו על חג השבועות אלא על ראש השנה, אמר לו רבינו: שוטה שכמותו אם יבוא בראש השנה מי יענה לו. כשהגיע יום כ"א אלול אמר רבינו שבבית דין של מעלה יש ב"ד של שבעים ואחד וב"ד של כ"ג, והרה"ק ר' מיכלי מזלוטשוב זצ"ל היה חד מבי דינא, אולם לא היה יכול להשיג כלל איך יוכל אדם לעבור עבירה ומפני זה היה מחמיר מאוד, ולכן מפני זה יתעלה מהב"ד ואחד מצדיקי הדור עתיד להסתלק מזה העולם. וביום כ"ג אלול השיב רבינו את נשמתו הטהורה במעמד תלמידיו וחסידיו. וכה נחרט על מצבתו: כ"ג בחודש אלול תקפ"ו פ"ג הרב הגדול מאור ישראל איש חי רב פעלים מקבציאל בוצינא קדישא חו"פ פ"ה ע"ה קדוש עליון צדיק האמיתי ורבים השיב מעון איש אלוקים קדוש הוא מו"ה אורי במו"ה פינחס ת.נ.צ.ב.ה.

השאיך אחריו: בנו ר' שלמה זצ"ל, ובעת סתימת הגולל כשהתחיל לומר קדיש אמר ד' תיבות יתגדל ויתקדש שמה רבא ולא אמר יותר, ושאל לו הרה"ק מסטרעטין מדוע הפסיק, אמר לו: אבי הוא שרף וכבר הוא תחת כסא הכבוד ואין צורך להעלותו, ורבינו הרה"ק ר' צבי מזידיטשוב זצ"ל אמר ע"ז: ווי נעמט מען אזעלכע קינדער וואס זאלעען וויסען ווי זייער טאטע א"י.